

MECHANISMS OF STIMULATION
OF SOCIO-ECONOMIC
DEVELOPMENT OF REGIONS
IN CONDITIONS
OF TRANSFORMATION

**МЕХАНІЗМИ СТИМУЛЮВАННЯ
СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО
РОЗВИТКУ РЕГІОНІВ
В УМОВАХ ТРАНСФОРМАЦІЇ**

MECHANIZMY
STYMULACJI ROZWOJU
SPOŁECZNO-GOSPODARCZEGO
REGIONÓW W WARUNKACH
TRANSFORMACJI

THE ACADEMY OF MANAGEMENT AND ADMINISTRATION IN OPOLE

***MECHANIZMY STYMULACJI ROZWOJU SPOŁECZNO-
GOSPODARCZEGO REGIONÓW W WARUNKACH TRANSFORMACJI***

***MECHANISMS OF STIMULATION OF SOCIO-ECONOMIC
DEVELOPMENT OF REGIONS IN CONDITIONS OF
TRANSFORMATION***

***МЕХАНІЗМИ СТИМУЛЮВАННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО
РОЗВИТКУ РЕГІОНІВ В УМОВАХ ТРАНСФОРМАЦІЇ***

Monograph

Edited by Alona Ohienko

Tadeusz Pokusa

Opole 2019

ISBN 978-83-946765-2-0

Mechanisms of stimulation of socio-economic development of regions in conditions of transformation. Monograph. Opole: The Academy of Management and Administration in Opole, 2019; ISBN 978-83-946765-7-5; pp.330, illus., tabs., bibls.

Editorial Office:

Wyższa Szkoła Zarządzania i Administracji w Opolu
45-085 Polska, Opole, ul. Niedziałkowskiego 18 tel.
77 402-19-00/01 E-mail: info@poczta.wszia.opole.pl

Reviewers

prof. dr hab. Marian Duczmal, prof. dr hab. Ruslan Skupskyi

Editorial Board

*Wojciech Duczmal, Mykola Ohiienko, Volodymyr Lagodiienko, Ivan Rogovskii,
Tadeusz Pokusa, Alona Ohiienko, Nadiya Vasylenko, Larysa Kyienko-Romaniuk,
Sławomir Śliwa.*

Publishing House:

Wyższa Szkoła Zarządzania i Administracji w Opolu
45-085 Polska, Opole, ul. Niedziałkowskiego 18 tel. 77
402-19-00/01

200 copies

Authors are responsible for content of the materials.

ISBN 978-83-946765-7-5

© Authors of articles, 2019
© Publishing House WSZiA, 2019

2.12. Organizational-economic peculiarities of the management system for innovative development of the enterprise Organizacyjno-ekonomiczne cechy systemu zarządzania innowacyjnym rozwojem przedsiębiorstwa (<i>Tetiana Piliavoz, Larysa Hlushchenko, Maryna Balzan</i>).....	259
---	-----

PART 3

EUROINTEGRATION PROCESSES IN THE MODERN EDUCATIONAL SPACE

ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ В СУЧАСНОМУ ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРІ

3.1. Features of teachers training in system of higher education of Ukraine and Poland Особливості підготовки педагогів у системі вищої освіти України та Польщі (<i>Kvitoslava Avramenko, Sławomir Śliwa</i>).....	269
3.2. Cybersport as a fundamental element of modern digital culture (<i>Borys Chervonenko, Evgenii Beldiugin, Olha Serha</i>).....	277
3.3. Perception of the ideological foundations of the period of "perestroika" by the population of Ukraine (1985-1991): modern dimension Сприйняття населенням України ідеологічних засад періоду «перебудови» (1985 -1991pp): сучасний вимір (<i>Iryna Khomytovsska, Ivan Kischak, Dina Kachik</i>).....	290
3.4. Conceptual community of psychological pedagogy challenges of human intelligence by influence of development of enterprise function Концептуальна спільність психологічної педагогіки перебудови мислення людини під впливом розвитку підприємницької функції (<i>Volodymyr Saienko, Hanna Tolchieva</i>).....	302

ANNOTATION

АНОТАЦІЇ	314
----------------	-----

ABOUT OF AUTHORS

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ.....	323
----------------------------	-----

3.4. Conceptual community of psychological pedagogy challenges of human intelligence by influence of development of enterprise function

Концептуальна спільність психологічної педагогіки перебудови мислення людини під впливом розвитку підприємницької функції

Суспільство Європи на сучасному етапі економічних перетворень спрямоване на розвиток в людині конкретних професійних здібностей до праці, що забезпечують йому у подальшому достатній рівень для відновлення особистої біологічної енергії [8, 19, 23], пріоритети у занятості [13], фізичному виживанні [24] та соціальній насиченості праці [22] у наперед відомій сфері діяльності. Це означає, що йдеться мова про підготовку універсально розвиненої особистості, що є можливою поки що тільки у напрямках задоволення поточних загальнодержавних проблем життєзабезпечення, які засновуються на фактах використання технологій відтворення праці, що балансують на межі застарілих, але ще як фізично, так і морально ефективних. Тобто, користування такими, скажемо так «малоефективними», технологіями дозволяється до деяких пір, поки впровадження новітньої технології не становиться прикінцевою необхідністю. Враховується наступне: введення більш ефективної технології призводить в обов'язковому порядку до масштабного скорочення обслуговуючої праці, безробіття, витрати коштів на перенавчання робітників тощо. Темпи науково-технічного прогресу промислового руху в такому середовищі можуть зростати не стільки за рахунок технічного оснащення і переоснащення господарчих процесів, скільки за рахунок впровадження інноваційних схем ринкових зв'язків і управління, що налагоджуються в економіці держави повсюдно на основі використання підприємницької функції, що розвивається у людині в конкурентному середовищі відносин, і положень новітніх педагогічних засобів, що ґрунтуються на штучних новоутвореннях і більш конструктивних підходах до управління методичними процесами. Система освіти з цього приводу повинна повертатися до розробки та освоєння новітніх педагогічних технологій, що визнаються галузевими, а тому в них враховуються загальні тенденції утвердження ринкових відносин у суспільстві і вони об'єктивно є орієнтованими на втілення конкретної державної політики, що має бути

синхронною до завдань економічного зростання, які безперервно змінюють одне одного в перехідних економіках. Під впливом загальної тенденції соціально-економічного розвитку суспільства, державної економічної політики, ринкових зрушень і процесів розвитку підприємницької функції людини, власне, і закріплюються необхідні відносини у сфері освітнього простору. Залишається відмовитися від застарілого мислення та переорієнтувати суспільство на повсюдне освоєння нової основи руху соціально-економічних процесів.

Замовниками розвинення підприємницької функції людини у державі є такі форми її споживання, якими є форми «бізнесу» та «підприємництва». Їх зміст, якщо виключити з аналізу деякі суто організаційні складові, наприклад такі як дисциплінованість, комунікація, налагодженість, планомірність, структурованість та ін., майже співпадає. Так, у визначенні В.І. Даля [6, т. 3, с. 388] і бізнес, і підприємництво об'єднуються поняттям «починати», що подається як синонім для слів «починати що», «вирішувати, виконати яку-небудь нову справу», «розпочати удосконалення чого-небудь значного» а тому мають винятково діяльну основу за своїм походженням. У іншому джерелі [11, с. 518] термін «заповзятливість» вживається у понятті «той, хто уміє взятися за щось у потрібний момент, кмітливий і практичний». Сучасні науковці, поєднуючи і те, і друге тлумачать їх значення як бажання до діяльності у середовищі, що ймовірно завершиться значними статками. Можна приєднатися до визначення М.М. Єрмошенка, що «бізнес (від англ. business – справа, заняття) – будь-яка економічна (господарська, виробнича, посередницька і т.п.) діяльність в умовах ринкової економіки, що приносить прибуток (доходи) власникові» [7, с. 17], а «підприємництво – ініціативна господарсько-фінансова діяльність суб'єктів різних форм власності в рамках чинного законодавства на свій ризик під власну фінансову і майнову відповідальність» [7, с. 95]. Можна продовжити розгляд формулювань дослідників, але зміст їх змінюється не значно. Важливішим є інше положення, яке треба усвідомлювати, готуючись до взаємодії з осередками суспільства та його утвореннями.

Людина, що приступає до здійснення мети власної освіти, механічно перетворюється на засіб утворення корисності в суспільстві. Шлях її руху з її астрометричними та багатьма іншими комплексами вправності відомий: особистісні морфологічні утворення, психологічні схильності і фізіологічні задатки виявляються, тестуються, опрацьовуються та підкорюються

цільовим змінам під впливом досвіду оточення з родини, держави і її виробничих та суспільних сфер і структур. На прикінцевих етапах освітнього руху людина повинна проявити еталонні чи професійно достатні знання, навички чи уміння по відтворенню обумовлених виробничих, соціальних та економічних функцій та їх сполук. Саме таке перетворення дії і мислення перетворює людину у продуктивну силу суспільства, але в цьому процесі не виявляється системні підходи до розвитку підприємницької здатності людини, щоб дозволило вести мову про її прояв. У деяких державах, наприклад в Україні, на процес розвитку у людині підприємницької функції значний вплив справила адміністративно-планова розподільча система, за якою ховається принцип нормування споживання зручностей, послуг, продуктів та прикрас [3]. Таке, що названо було «ідеологією тоталітарної культури», у багатьох осередках превалює дотепер.

Відмовою від тоталітарної культури та ідеологічного маніпулювання свідомістю людини у всі сфери суспільного життя вносяться структурні зміни, що одночасно сприяють психологічному розкріпаченню творчих джерел як для окремого громадянина, так і для об'єднань прогресивно налаштованих фахівців. Множина варіантів творчості, що є новою, відкривається ринковими умовами праці та зміною когнітивної основи діяльності, що забезпечують не тільки вибір, але й вільний рух за обраною методикою і ціллю розвитку. Критерії вибору руху підкорюються конкурентним відносинам і вільному попиту, що, в свою чергу, дозволяє людині увійти у трансформаційне середовище, що складає економічне середовище народного господарства, що в деяких (мабуть – у більшості, бо середовище ще залишається не самодостатнім, а перехідним) послідовностях ще продовжує перебувати реформованою в «ручному» режимі. Але все це, що тут згадується, має тимчасовий вплив і системний характер. Система ефективної освіти вже розпочала піддаватися зрушенням і оптимізації як педагогічних процесів, так і загальних економічних відносин, впливу ринкових важелів, а також усвідомлюється комунікативна складова відповідності логістичних змін, що мають первинно психологічний зміст у підлаштуванні до відносин, що залишалися невідомими чи були навіть раніше відомими загалу, але не використовувалися. Тепер, а сучасність саме насичується кількістю і якістю дії, вони входять у наукове обслуговування як повноцінні фактор економічного зростання, а у деяких дослідженнях, наприклад [17, 19], вони відіграють ще й роль константи за

сутністю формування руху, спрямованого на втілення зрушень в галузі освіти, уточнення принципів і критеріїв вибору функціональних показників для підтримки енергії викладача.

За умови врахування ментальності населення множина питань, що порушує спокій і збурює думку творчої особистості, перетворюється на проблему, яка набуває особливого значення і актуальності у сфері психологічної педагогіки. Саме ментальність населення і тривожність життєзабезпечення гальмують втілення в життя більшості прогресивних методів виховання людини, що має невисокий рівень доходів, а тому ресурс її підготовки є обмеженим. Треба, окрім того, ще визначитися і про те, що і у суспільних фондах державотворення, особливо у державах з перехідними процесами, що превалюють в економіці у період зрушень та перетворень, буває недостатньо коштів саме на освіту, а тому витрати перекладаються на дохід та на статки родини. За статистичними звітами України такі доходи та статки зростають повільно і майже не наздоганяють темпи інфляції. Пов'язане таке з тим, що часу для засвоєння процесів розвитку ринкової економіки для держави замало, а фахівці не в змозі приєднатися до однієї з концепцій сталого розвитку економіки і наважитися на послідовне її виконання, змінюючи і напрямок, і сам рух. Так, умови і переваги застосування ринкових основ обміну діяльністю в економіці України дискутуються вітчизняними науковцями ще з кінця 80-тих років ХХ-го століття. За цей час був встановлений ряд змін [1, 13, 17, 22] у ланцюгу системного цілеполягання явища, факторів і чинників суспільного виробництва, механізмів життєзабезпечення і плідної підготовки людини до підприємницької дії. В основу обговорення і дискусії була прийнята функція, що давно є вивіреною у Європейському просторі – треба рухатися за основою розвитку підприємницької здібності людини і підкорити такий процес треба за високим темпом розвитку саме такої, підприємницької, функції. Найдовший час вирішувалося питання розпізнання самого економічного явища, структура якого відтворювалася у залежності від обраної логіко-математичної моделі фізичного явища, у якості якого науковцями розглядається бізнес, підприємництво, творча здатність людини та їх когнітивна рушійна сила – підприємницька функція людини [1]. До розкриття таких і аналогічних основ зверталися дослідники різних часів. Так, у джерелах [2, 5, 18], вона ототожнюється зі складовими такої моделі, якою є «спостереження – логіко-математична модель фізичного

явища – прямі експерименти і нові спостереження – уточнення похідної моделі» [5, с. 3]; у джерелах [4, 21, 25] – сприймаються більше засоби розрахунку вірогідності і ентропії прояву явища, що має управлінський зміст праці. Особистими дослідженнями виявлені ще два підходи – підходи опису фрактальності та відносності утворення явища [14-16], яке можна описати в середовищі стратифікації. Таке має наукову цінність.

Так, просліджуючи за ходом відтворення, моделювання і розпізнання «деякого» явища, наука знайшла ряд методів, щоб від фізичного явища був знайдений засіб переходу до розкриття сутності економічного явища. В поле зору попадали системні насичення праці вправами, операціями та функціями, розробки фізіологічно оправданих режимів праці та відпочинку, відтворення робочих процесів по критерію інтенсивності, а за цим і нервової напруги, фізичної та фізіологічної тяжкості [8] виконуваних робіт. Але проблема залишається актуальною навіть при тому, що наука уже має у своєму розпорядженні теорію вивчення, відтворення, уніфікації і уточнення сутності підприємницької здібності людини, бо питання поєднує і фізичні, і технічні, і економічні складові одночасно. Сутність підприємницької здібності людини за функціональною складовою цілого багатогранна, бо вона є частиною чогось більшого, яке не вдається виявити, зафіксувати і відобразити. Відомі тільки окремі елементи, які мають постановочне значення і вони очікують висвітлення. Ці елементи встановлюються на основі:

- 1) домовленостей про відтворення, підтримку та сприяння розвитку підприємництва у державі;
- 2) організаційної системи, що забезпечує розвиток здібності людини;
- 3) органічного середовища, в якому здібність людини застосовується з додержанням угоди;
- 4) складових розвитку підприємницької здібності людини;
- 5) функціонального наповнення і насичення середовища процесами і механізмами, за сприянням яких діє і розвивається досліджувана здібність людини;
- 6) чинників взаємного зв'язку систем, середовищ, процесів, механізмів, конструкцій тощо.

Якщо віддалитися від виконання приватного завдання, то наведений перелік елементів складає цілісність штучного утворення, що являє собою організаційну структуру, яка здатна пристосовуватися до зовнішніх

суспільних умов за механізмами регулювання власних системоутворюючих зв'язків, елементів і схем. За ними відтворюється первинна виробнича ланка людської діяльності, що забезпечує єдністю взаємодії елементів продуктивних сил – знарядь праці, предметів праці, підприємництва і робочої сили. А поки що інформація про підприємницьку функцію дозволяє поєднати організаційну систему розвитку і систему споживання підприємницької здібності людини, маючи на увазі, що у цьому процесі підприємницька функція – це чорна скринька розвитку закономірностей. Предметом вивчення залишається встановлення і визначення змісту зовнішньої і внутрішньої сукупності елементів організаційної системи розвитку і споживання підприємницької здібності людини з того приводу, що для кожної ситуації треба створювати приватну модель зв'язків. Ознаки та рекомендації руху наступні.

Приватна модель зв'язків вбирає в себе особливості руху від потенційного до актуального в освіті. За таким рухом проявляє себе теоретично заміщенням старіючих форм розвитку новішими і досконалішими формами. Такий процес підсилюється психологічною напругою, що виникає у відносинах економічної галузі, якою є «Освіта». До того ж, вона підсилюється ще й тим положенням, що в середовищі педагогічних систем активувалися процеси заміщення застарілих технологій викладання наук новітніми педагогічними схемами, що навіюються управлінським середовищем постіндустріального суспільства. Ця їх множина, що рухається у суспільстві лавиноподібно, є ще недостатньо вивіреною за педагогічним зиском і ефективністю для споживача, але розповсюджується за ініціативою маси приватних бізнесменів і підприємців, бо педагогічна майстерність вчителів там перекладається на технічні засоби подання інформації, її обміну і засвоєння. Заміщаються педагогічні системи, що:

а) мають «матеріалістичну спрямованість у минуле». Реалізація в процесі навчання таких педагогічних і психологічних методів має за мету забезпечення продуктивної діяльності у відомих суспільству варіантах праці, що вже неодноразово повторювалися;

б) ґрунтуються на результатах «несистемного дослідження реальності». Таке дозволяло б враховувати розпливчатість явищ, які виникають у сьогоденні, вірогідність витоків перехідних становищ, що виникають в економічних відносинах, відмовлятися від утвердження

замовного віддзеркалення процесів нестійкої економіки, переносу в навчання засобів, в яких відтворюються ідеології, запозичені з інших держав;

в) ігнорують прогностичні дослідження швидкоплинних суспільних процесів та застосовують засвоєння новітніх соціально-педагогічних моделей повільними темпами. Такі педагогічні засоби гальмують и пригнічують творчість і розвиток робочої сили.

На їх зміну приходять педагогічні технології, схеми управління і підходи до здійснення, що вбирають у себе евристичні підходи до відтворення сучасності, які не відмовляються, а розширюють матеріалістичне уявлення про світ, наповнюючи його організаційними, творчими і філософськими процесами, що повсюдно відбуваються і оточують особистість. За структурою вимог постіндустріальної цивілізації, що невинно розвивається, змінюються відповідно і напрям, і методи розвитку людини. Увага звертається первинно на наступний рух, коли:

1) у ряд факторів виробництва цілющої речовини, блага і багатства держави включаються не тільки «земля», «капітал», «праця», «підприємництво» і «інформація», а також і фактори «знання», «вправності», «досвіду», «професійної інновативної кмітливості», якими принципово підсилюються взаємозв'язки в життєдіяльності за умовою включення творчої складової народу території;

2) первинний продукт в середовищі виробництва сприймається не стільки як поживна речовина чи товар, що виходять з під технологічних ліній, а як послуги і праця, що вимагають від виконавця застосування здатності когнітивного розуму і творчості;

3) людині буде визначатися місце не стільки майстрового- чи оператора-виконавця, скільки творця життєдайного середовища і розпорядника успадкованого багатства, де він також у тому числі є і «творцем себе самого» як продуктивної і творчої сили суспільства;

4) організаційно-управлінські технології мають законодавчу основу замінюватися за аксіологічними критеріями відтворення;

5) сукупність методів оволодіння набутим досвідом і знаннями поповнюється засобами за методологією самодостатності діяльності.

Тобто, в розвитку здібностей людини поступово повинні займати своє місце мотиви творчості, насиченості і змістовності праці, а це вимагає приведення в дію іншого ряду його інших природних здібностей. Це вимагає

формування відповідної педагогічної технології виявлення і розвитку у людині пошукових здібностей. Оцінка таких педагогічних систем виконується у джерелах [10, 12], але виховне, педагогічне та психологічне їх визнання має поки що відносно достовірні узагальнення. Наприклад, таке тлумачення підтверджується у висновках дослідників [20].

Висновки. Будь-яка система освіти, чи навіть педагогічна методика викладання цільового матеріалу, заснована на виокремленій з сукупності змістовної форми, що відображає «діяльнісний» підхід, а тому нову педагогічну форму і новий засіб педагогічної діяльності слід вводити після перевірки її як педагогічної технології в аудиторії. Це означає, що треба попередньо знаходити і порівнювати відмінностей, що притаманні системам освіти. Враховуються риси першооснови, фундаментальний комплекс діяльності, що наповнюють інформаційні банки знань. На етапі розбудови відносин активуються наукові принципи взаємодії, а саме:

принцип пріоритетності узгодження загальнолюдських цінностей. Передбачається подолання суперечностей між загальнолюдським і приватним та затвердження їх єдності в умовах, коли індивідуальне є носієм загальнолюдського;

принцип оновлення розвитку і становлення якостей. Передбачається досягнення діалектичної єдності зміни зі збереженням матерії за оптимальним поєднанням дієвих елементів «інноваційної» педагогіки і «зберігаючої» психології;

принцип системності компонентів відносин. Передбачається з'єднання феноменології, закономірностей і механізмів розвитку людини, який зумовлює багатофункціональний аналіз загального, особливого і одиничного в освітньому процесі;

принцип об'єктивності самозбереження людини в просторі і часі. Передбачається синхронізація дії за сукупністю суб'єктивних чинників діагностичних і прогностичних досліджень у поєднанні цінності здобутків людини від освіти і умов досягнення нею максимуму.

Рекомендації. Загальнолюдське за внутрішніми ментальними складовими підтримується першим принципом взаємодії. За його сутністю в кожній державі повинний надаватися кожній людині засіб реалізації права на свою особисту свободу і на вільний доступ до досягнень всієї людської культури. Таке у суспільних відносинах забезпечує збереження стану духовної рівності. Рівне право кожного громадянина на користування

загальним духовним багатством, у свою чергу, в рівній мірі поєднується і з його правом на свою власну індивідуальність. Нагадуємо тут, що це складає конституційні основи організації діяльності, які попутно містять в собі гарантії виконання дії, а за цим – і забезпечують рух творчості і прогресу людства.

Особа, як носій всіх суспільних відносин, не може сама по собі автоматично сформуватися в середовищі зовнішньої соціалізації. Цьому сприяють процеси конкретної діяльності, культури і взаємодії, під впливом яких людина є не тільки об'єктом, але й суб'єктом освітнього процесу діяльності. На наш погляд, таке означає, що вона є суб'єктом своєї власної діяльності і об'єктом регулюючого початку держави або соціуму. Остання позиція людини щодо вибору виду діяльності суспільству не байдужа, бо від потенціалу і вибору виду діяльності окремого громадянина залежить багатство держави. Окрім того, від змісту і структури його діяльності залежить також і визначеність форм суспільної свідомості, яка формується за суспільними, виробничими та соціальними відносинами, в сукупності дії яких особа володіє багатьма якостями і виступає їх носіями.

Будь-яка система освіти реалізується, як відомо, в середовищі вже створених державою навчальних закладів, що являють собою специфічне утворення єдності соціальних структурних підрозділів. В них повинна забезпечуватися системна підготовка і освіта сучасних фахівців, тоді як останні своїми успіхами зобов'язані 1) професорсько-викладацькому складу із застарілими знаннями, 2) інформаційно-технічній базі, яка залишається віддаленою від досконалості.

Елементарні галузі суспільної практики, що є відповідними відтворювачами сучасних форм суспільної свідомості і груп фізичних та розумових здібностей індивідумів, складають наступні дві сфери суспільної практики, а саме: 1) виробничо-технічна, що покликана забезпечувати суспільство життєдіяльним продуктом, задовольняти матеріальні і духовні запити людини і суспільства і 2) підприємницька, що покликана забезпечувати суспільство генерацією нових знань, ідей і схем відносин в бізнесі.

Оскільки остання сфера є предметом дослідження, то треба відмітити наступне: вона існує за рахунок споживання підприємницької функції людини і приведення у дію критерію відтворення синергетичного ефекту. Більшості галузей цієї сфери повинна відповідати теоретико-економічна

форма суспільної свідомості, що сприймається у якості внутрішньої духовної основи практичної діяльності за функціями менеджменту, маркетингу, інжинірингу, консалтингу та ін. Здійснити таке можливо завдяки поєднанню психолого-економічних положень і знань про власні здібності особи і про економічне середовище в державі. Педагогічні технології підготовки нової творчої людини на умовах адаптації людини до підприємницького середовища є над дієвими при розробці адаптаційних та психологічних умов існування людини в середовищі.

Таким чином, у життєдіяльності освіта займає місце однієї з провідних форм розвинення здатності людини до праці, до самозабезпечення. Науково-технічний прогрес та нові форми налагодження виробничих відносин вносять зміни у знаряддя праці, організаційні, управлінські і технологічні процеси. За цим зміна процесів виховання і професійної підготовки особистості у сучасному середовищі об'єктивно стає необхідною і пов'язується вона з утвердженням принципів підприємництва, ринку і свободи вибору виду діяльності. За даними дослідження [9, с. 77-78] стверджується, що саме «ієрархія форм життя та ієрархія сутнісних сил самої людини визначають ієрархію форм виховання», а «структура сучасної свідомості при різноманітних зовнішніх проявах характеризується комплексом настанов, які мають парадигматичний характер» [9, с. 92].

Література

1. Брітченко, І.Г., Момот, О.М., & Саєнко, В.Г. (2012). Економічні проблеми розвитку підприємницької функції в секторах економіки національного господарства. Полтава, ТОВ «Фірма «Техсервіс», 547.
2. Бурков, В.Н., Кондратьев, В.В., Цыганков, В.В., & Черкашин, А.М. (1984). Теория активных систем и совершенствования хозяйственного механизма. Москва, Наука, 273.
3. Горягина, Т.А., & Толчева, А.В. (2004). Переходной экономикой формируется новый тип экономического мышления. Соціально-економічні проблеми перетворення громадянського суспільства: сучасне і майбутнє.
4. Гринин, В.Г., Саєнко, В.Г., & Толчева, А.В. (2004). Основы менеджмента и маркетинга. Луганск, Изд-во ЛНПУ им. Тараса Шевченко.
5. Давыдов, В.В., & Зак, А.З. (1987). Уровень планирования как условие рефлексии. Проблемы рефлексии. Современные комплексные исследования, Новосибирск, Наука, 46-47.

6. Даль, В. (1998). Толковый словарь живого великорусского языка, в 4-х тт., Москва, Рус. Язык, т. 3, 388.
7. Ермошенко, М.М. (2001). Маркетинговый менеджмент. Киев, НАУ.
8. Кашуба, В.А., Бондарь, Е.М., Гончарова, Н.Н., & Носова, Л.Н. (2016). Формирование моторики человека в процессе онтогенеза, монография. Луцк: Вежа-Друк, 232.
9. Корольков, А.А. (2001). Антропологический синтез: религия, философия, образование. Санкт-Петербург, РХГИ.
10. Крежевских, О.В. (2016). Мировоззренческие компетенции воспитателя: опыт теоретического и экспериментального изучения, монография. Москва-Берлин, Директ-Медиа.
11. Ожегов, С.И., & Шведова, Н.Ю. (2006). Толковой словарь русского языка: 80000 слов и фразеологических выражений. Москва, ООО «А ТЕМП»
12. Плигин, А.А. (2007). Познавательные стратегии школьников, монография. Москва, Профит-Стайл.
13. Полулященко, Ю.М., Саенко, В.Г., & Толчева А.В. (2017). Органическая основа профессиональной подготовки человека к целесообразной деятельности. Актуальные проблемы профессионального образования в Республике Беларусь и за рубежом: V Междун. науч.-практ. конф. Витебск, МИТСО, Т. 1, 262-265.
14. Саенко В.Г. (2016). Отражение фрактальности спортивного бизнеса: конъюнктурные классификационные признаки проявления. Вдосконалення результативності політики економічного зростання: теорія, організація та методика : зб. тез наук. Міжнар. наук.-практ. конф. У 2-х ч. Київ, Аналітичний центр «Нова Економіка», Ч. 2, 97-100.
15. Саенко, В.Г. (2016). Фрактальная теория – основа инновационного менеджмента в среде бизнеса восточных единоборств. Проблеми і перспективи розвитку підприємництва : Зб. наук. праць Харківського національного автомобільно-дорожнього університету. Харків, ХНАДУ, 3(14), Т. 1, 55-64.
16. Саенко, В.Г., & Саенко Г.В. (2017). Метод распознавания, описания и формализации фрактальных систем бизнеса. Стратегічний розвиток організації, міст та регіонів : зб. матер. Міжнар. наук.-практ. конф. Ужгород, Вид-во УжНУ «Говерла», 186-189.

17. Саєнко, Г.В., Нікітенко, Н.А., & Толчева, Г.В. (2004). Основи підприємництва та управлінської діяльності. Луганськ, Вид-во ЛДПУ імені Тараса Шевченка, 128.
18. Саєнко, Г.В., Папаїка, О.О., & Пристюк, В.М. (2005). Формування і розвиток розподільчої економічної системи держави у перехідний період: методичні підходи. Донецьк, ДонДУЕТ ім. М. Туган-Барановського, 496.
19. Саєнко, Г.В., Саєнко, В.Г., & Саєнко, В.Г. (2014). Формування мислення і розвинення енергії викладача з економіки: поглиблення накопичення, монографія. Бердянськ, БДПУ; Луганськ, СПД Рєзніков В.С..
20. Стрельніков, В.Ю., & Брітченко, І.Г. (2013). Сучасні технології навчання у вищій школі. Полтава, ПУЕТ, 309.
21. Толчева, А.В., & Саєнко, Г.В. (2004). Стили управления и демократизация в процессе управления. Вища освіта та економічні науки, 2.
22. Толчева, Г.В. (2004). Характеристика прогнозування соціально-економічного розвитку держави. Налогообложение в промышленном регионе : теория, практика и перспективы развития, 296-302.
23. Britchenko, I.G., & Saienko, V.G. (2016). Physical ability of the individual as a needed market factor in the European Union. Economy and Education of Ukraine: on the road to EU, monograph. Nowy Sącz, Wyższa Szkoła Biznesu – National Luis University, 43-59.

- 2.4. Volodymyr Lagodiienko**, Doctor of Economic, Professor,
Olha Holodoniuk, Senior Lecturer,
Victoriia Milcheva,
Odessa National Academy of Food Technologies, Ukraine.
- 2.5. Liubov Melnychuk**, Ph.D. of Economics, Associate Professor,
Petro Mohyla Black Sea National University, Ukraine.
Valentyn Dranus, Ph.D. of Economics, Associate Professor,
Podolsky State Agricultural and Technical University
Kamyanets-Podolsky, Ukraine
Oksana Prokopyshyn, Ph.D. of Economics, Associate Professor,
Lviv National Agrarian University Dubliany, Ukraine
Katarzyna Syrytczyk, The Academy of Management and Administration
in Opole, Poland.
- 2.6. Olena Usykova**, Doctor of Economics, Associate Professor,
Mykolaiv National Agrarian University, Ukraine,
Józef Kaczmarek,
The Academy of Management and Administration in Opole, Poland.
- 2.7. Oleg Zagurskiy**, Doctor of Economic, Professor,
Rogach Svitlana, Doctor of Economic, Professor,
Ivan Rogovskii, PhD of Technics, Senior Researcher,
Lyudmyla Titova, PhD of Technics,
National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine,
Ukraine.
Tadeusz Pokusa, PhD of Economics, Associate Professor, The Academy
of Management and Administration in Opole, Poland.
- 2.8. Grygorii Saienko**, Dr. hab. of Economic, prof.,
Volodymyr Saienko, Dr. hab. of Economic,
The Academy of Management and Administration in Opole, Poland.
- 2.9. Vita Stilnyk**, PhD of Economics, Associate Professor,
Mykolaiv National Agrarian University, Ukraine,
Witold Potwora, PhD of Economics, The Academy of Management and
Administration in Opole, Poland.
- 2.10. Oleksandra Stoian**, Doctor in Public Administration, Associate Professor,
Petro Mohyla Black Sea National University, Ukraine.

- 2.11. Anna Fedosova, Oleksandra Drobojur, Katerina Sukach,**
Mykolaiv V.O. Sukhomlynskiy National University, Ukraine,
Iwona Mstowska,
The Academy of Management and Administration in Opole, Poland.
- 2.12. Tetiana Piliavoz,** PhD of Economics,
Larysa Hlushchenko, PhD of Economics,
Maryna Balzan, PhD of Economics, Associate Professor,
Vinnitsa National Technical University, Ukraine.

PART 3. UROINTEGRATION PROCESSES IN THE MODERN EDUCATIONAL SPACE

ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ В СУЧАСНОМУ ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРИ

- 3.1. Kvitoslava Avramenko,** PhD of Pedagogical, Associate Professor,
Mykolaiv V.O. Sukhomlynsky National University, Ukraine,
Slawomir Sliva, PhD of Pedagogical, The Academy of Management and
Administration in Opole, Poland.
- 3.2. Borys Chervonenko,**
Communication and Informatics College of the Odessa National
Academy of Communications O.S. Popov,
Olha Serha,
Khmelnitskyi National University, Ukraine.
Evgenii Beldiugin,
National University of Life and Environmental
Sciences of Ukraine, Ukraine.
- 3.3. Iryna Khomytovsska,** PhD of Historical, Associate Professor,
Ivan Kischak, Doctor of Economic, Professor,
Mykolaiv V.O. Sukhomlynsky National University, Ukraine.
Dina Kachik, Chief Specialist of the Saratsk Legal Aid Office of the
Arcyz Local Center for the Provision of Remainder of Secondary
Legal Aid, Ukraine.
- 3.4. Volodymyr Saienko,** Dr. hab. of Economic,
Hanna Tolchieva, PhD of Pedagogical,
The Academy of Management and Administration in Opole, Poland.

**MECHANIZMY STYMULACJI ROZWOJU SPOŁECZNO-
GOSPODARCZEGO REGIONÓW W WARUNKACH
TRANSFORMACJI**

**MECHANISMS OF STIMULATION OF SOCIO-ECONOMIC
DEVELOPMENT OF REGIONS IN CONDITIONS OF
TRANSFORMATION**

**МЕХАНІЗМИ СТИМУЛЮВАННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО
РОЗВИТКУ РЕГІОНІВ В УМОВАХ ТРАНСФОРМАЦІЇ**

Monograph

ISBN 978-83-946765-7-5

*Формат 70 * 100 ¹/₁₆. Ум. друк. арк. 17.5, тираж 200 пр.
Зам. № 912-115.*

Wyższa Szkoła Zarządzania i Administracji w Opolu 45-085 Polska, Opole,
ul. Niedziałkowskiego 18 tel. 77 402-19-00/01.

ISBN 978-83-946765-7-5

9 788394 676575